Eduskunnan verojaosto
HE 191/2018 vp / Asiantuntijapyyntö

Gasumin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 191/2018 vp)

Gasum kiittää mahdollisuudesta esittää asiantuntijalausunto asiakohdassa mainitussa asiassa. Esitämme lausuntonamme seuraavaa:

Yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon verotus

Yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon verotusta esitetään muutettavaksi siten, että hiilidioksidiveron puolituksesta luovutaan, mutta se korvataan 100 %:n energiasisältöveron alennuksella.

Verotuen alkuperäisenä tarkoituksena on parantaa yhdistetyn tuotannon kilpailukykyä ja vähentää verotuksen ja päästökaupan päällekkäistä ohjausta. Muutoksen tavoitteena on lisätä yhdistetyssä tuotannossa käytettävien polttoaineiden päästöohjausta. Tämä koskee nykyisessä markkinatilanteessa erityisesti kivihiiltä ja maakaasua.

Gasum Oy:n näkemyksen mukaan muutoksen takana oleva tavoite päästöohjauksen vahvistamisesta on erityisen tärkeää ja perusteltua. On merkittävää, että kansallisessa energiaverotuksessa tunnustetaan maakaasun merkittävät edut kivihiileen nähden. Lisäksi on tärkeää huomioida, että CHP-tuotannon verotuen alkuperäiset perusteet ovat edelleen valideja.

Elinkaaripäästöt

Hallituksen esityksen mukaan energiaverotuksen perusteita on tarkoitus muuttaa niin, että polttoaineen polton päästöihin lisätään niiden tuotantoketjun alkupäässä syntyvä keskimääräinen hiilidioksidiekvivalenttipäästö.

Maakaasun osalta muutos tarkoittaa sitä, että nykyisiin polton päästöihin (55,1 g CO2eq/MJ) lisätään tuotantoketjun päästöjä 12,7 grammaa hiilidioksidia megajoulelta. Luku perustuu VTT:n selvityksessä "*Lämmityspolttoaineiden tuotannon elinkaariset kasvihuonekaasupäästöt*" suositeltuun lähteeseen (JEC - Joint Research Centre-EUCAR-CONCAVE collaboration, 2014).

Gasum Oy haluaa korostaa, että on sangen ongelmallista perustaa keskeinen komponentti kansallisessa verotuksessa tutkimustietoon, joka ei kykene tarjoamaan kotimaiselle markkinalle tarkkoja päästölukuja. Kuten VTT:n selvityksessäkin selkeästi todetaan, *"Lämmityspolttoaineiden tuotantoketjujen aiheuttamissa päästöissä esiintyy hyvin paljon vaihtelua riippuen esimerkiksi tuotannossa käytetyistä teknologioista ja polttoaineista sekä kuljetusmatkoista ja -tavoista. Yhden kattavan päästöluvun määrittäminen onkin siksi lähes mahdotonta"*.

Gasum Oy on vuoden 2014 jälkeen tehnyt mittavia toimenpiteitä maakaasun siirtoverkoston (ml. kompressoriasemat) metaanipäästöjen vähentämiseksi. Esitetty verouudistus ei kehota toimijoita jatkossa oma-aloitteesiin toimenpiteisiin, mikäli niiden avulla saavutetut varmennetut ilmastohyödyt eivät ohjaa suotuisampaan verokohteluun. Lisäksi Gasum Oy:n tytäryhtiö, pohjoismaiden suurin nesteytetyn maakaasun toimija Skangas, käyttää Norjan Risavikassa tapahtuvassa energiaintensiivisessä nesteytysprosessissaan uusiutuvista energialähteistä saatavaa sähköä. Tällä on merkittävä vaikutus LNG:n elinkaaripäästöihin. Toimijat eivät voi kuitenkaan hyötyä tästä

Gasum Oy
PL 21, (Revontulenpuisto 2 C)
02100 Espoo

Puh. 020 4471
Y-tunnus 0969819-3
www.gasum.com

päästövähenemästä, mikäli nesteytetyn maakaasun elinkaaren aikaiset päästöt lasketaan eurooppalaisten keskiarvolukemien mukaan.

Lisäksi nyt esitettyihin elinkaaripäästölaskelmiin perustuen esimerkiksi raskaan polttoöljyn verotusta ollaan laskemassa 1,3€/MWh ja nestekaasun verotus laskee 0,3€/MWh. Tätä ei voi pitää oikeansuuntaisena, puhtaampiin polttoaineisiin ohjaavana energiapolitiikkana, sillä ehdotettu muutos tulee parantamaan raskaan polttoöljyn kilpailukykyä vähäpäästöisempää nesteytettyä maakaasua vastaan.

Lähipäästöt

Gasum Oy:n näkemyksen mukaan suurin epäkohta esitetyn kaltaisessa elinkaaripäästöjen laskennassa on se, ettei siinä ei oteta huomioon terveydelle haitallisia lähipäästöjä. Tähän epäkohtaan tulisi saada lähitulevaisuudessa muutos, joka ohjaisi hiilidioksidipäästöjen vähentämisen lisäksi myös kokonaisilmastopäästöjen (ml. lähipäästöjen) merkittävään vähennykseen.

Maakaasun yleinen verotus

Hallituksen esityksessä maakaasun yleiseksi veroksi vuonna 2019 muodostuisi 20,654 €/MWh, joka koostuu energiasisältöverosta (7,63), hiilidioksidiverosta (12,94) ja huoltovarmuusmaksusta (0,084).

Veronkorotus olisi tällä vuosikymmenellä jo seitsemäs eli melkein jokavuotinen. Korotusten vuoksi maakaasun energiavero olisi siten kymmenkertainen vuoden 2010 verotasoon verrattuna. Jatkuvat veronkorotukset ovat heikentäneet maakaasun kilpailukykyä ja johtaneet huomattavasti saastuttavampien polttoaineiden, kuten kivihiilen käyttöön CHP-tuotannossa. Pääosin veronkorotusten ohjaamana maakaasun käyttö Suomessa on puoliintunut tällä vuosikymmenellä.

Maakaasuun kohdistuneet veronkorotukset ovat johtaneet kaasuperusteisen tuotannon sekä infrastruktuurin ennenaikaiseen korvautumiseen. Tämä heikentää merkittävästi tulevaisuuden mahdollisuuksia biokaasun sekä muiden uusiutuvien kaasujen käytölle energiantuotannossa sekä liikenteessä, sillä jo olemassa oleva kaasuinfrastruktuuri sekä käyttökohteet soveltuvat sellaisenaan myös uusiutuville kaasuille.
Gasumin näkemyksen mukaan lämmityspolttoaineiden veronkorotukset tulisikin kohdistaa aidosti ensisijaisesti saastuttavimpiin polttoaineisiin kuten kivihiileen sekä raskaaseen ja kevyeen polttoöljyyn. Näin olisi mahdollista parantaa aidosti ympäristöystävällisemmän maakaasun kilpailukykyä suhteessa saastuttavampiin polttoaineisiin.

Gasum toivoo, että Eduskunnan verojaosto huomioisi työssään yllä esitetyt näkökohdat.

Kunnioittavasti,

Johanna Lamminen
toimitusjohtaja
Gasum Oy